

عیت صندوق‌های بازنشستگی

ه‌برای آینده اقتصاد ایران چیست؟

هیأت وزیران می‌رسد.

در «ماده ۶۵» نیز آمده است: «پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، حق بیمه سهم دولت، کارفرما و بیمه‌شده در سازمان تأمین اجتماعی بار عایت ماده (۲۹) قانون تأمین اجتماعی برای مابه‌التفاوت دستمزدهای مازاد بر ۲ تا ۵ برابر حداقل دستمزد قانون کار به‌ترتیب ۱۵، ۲۰ و ۸۵ و برابری مابه‌التفاوت دستمزدهای مازاد بر پنج برابر حداقل دستمزد قانون کار به ترتیب ۱۹، ۰ و ۱۱ خواهد بود.»

در تبصره‌های این ماده تأکید شده که پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، در صندوق‌های بازنشستگی لشکری و کشوری حق بیمه سهم کارفرما و بیمه‌شده برای مابه‌التفاوت دستمزدهای مازاد بر ۲ تا ۵ برابر حداقل دستمزد قانون کار به‌ترتیب ۱۲۵ و ۱۰ و برای مابه‌التفاوت دستمزدهای مازاد بر ۵ برابر حداقل دستمزد قانون کار به‌ترتیب ۱۱۵ و ۱۱ خواهد بود. البته در سایر صندوق‌های بازنشستگی سطح‌بندی و ترکیب کسور بازنشستگی سهم بیمه‌شده و کارفرما به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

«ماده ۶۶» برنامه هفتم توسعه، به سن و سابقه قابل قبول در تمامی حالات احراز شرایط بازنشستگی در کلیه سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی در طول برنامه هفتم پرداخته که بر این اساس به‌ازای هر سال شش ماه افزایش می‌یابد. در مواردی که کارفرما دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) این قانون باشد، بیمه‌شده در صورت داشتن مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر می‌تواند پس از رسیدن به شرایط بازنشستگی همچنان به کار خود ادامه دهد، مشروط به اینکه سن وی بالاتر از ۶۵ سال نباشد. اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و قضات تابع شرایط و مقررات خود هستند.

البته در تبصره «یک» این ماده آمده است که صندوق‌های بازنشستگی که شرط سنی بازنشستگی مشمولان آن‌ها ۶۰ سال و بالاتر است از مفاد این حکم مستثنی هستند.

در «ماده ۶۹» لایحه برنامه هفتم توسعه آمده است: «معافیت‌های بیمه‌ای بیمه‌شدگان بدون کارفرما در سازمان تأمین اجتماعی (از جمله مشمولان قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) مصوب ۱۳۸۸، بند (ض) تبصره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور و بند (ب) ماده (۷) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها) منوط به ارزیابی آزمون وسیع توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. در خصوص بیمه‌شدگان بدون کارفرما نیز در سازمان تأمین اجتماعی سالانه ۱۰ درصد از افراد دارای استطاعت مالی حذف و معادل ۵۰ درصد محذوفین، افراد پشت نوبتی واجد شرایط متناسب با محل سکونت مشمول معافیت بیمه‌ای حسب مورد می‌شوند. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

در تبصره همین ماده، مبنای مشارکت دولت برای جبران حق بیمه ناشی از معافیت‌های بیمه‌ای مذکور در این ماده، معادل حداقل دستمزد هر سال مشمولان قانون کار در نظر گرفته شده است. در صورتی که مبنای پرداخت حق بیمه مشمولان این ماده بالاتر از حداقل دستمزد باشد، مابه‌التفاوت میزان حق بیمه بالاتر از حداقل دستمزد به‌طور کامل بر عهده بیمه‌شده خواهد بود.

معافیت ۲۰ درصد سهم کارفرمایی موضوع قانون معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما تا پنج نفر (مصوب سال ۱۳۶۱) و اصلاحات بعدی آن در «ماده ۷۰» این لایحه مورد اشاره قرار گرفته است. بر این اساس سالانه یک (۱) واحد درصد کاهش می‌یابد تا در سال پایان برنامه به ۱۵ درصد برسد. آیین‌نامه مربوطه در خصوص کارگاه‌های مشمول تا شش ماه پس از ابلاغ این قانون، به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. مشارکت دولت بابت سهم کارفرمایی در پرداخت حق بیمه مذکور معادل حداقل دستمزد و مازاد بر آن به‌طور کامل بر عهده کارفرماست.

بازگشت به کار بازنشستگان

ماده (۷۱) درباره بازگشت به کار بازنشستگان مستمری‌گیر تمامی صندوق‌ها و سازمان‌های بازنشستگی و اشتغال مجدد آن‌ها در هر یک از دستگاه‌های اجرایی، موضوع ماده (۱) این قانون از جمله در سمت مقامات سیاسی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و سمت شهردار کلانشهرهاست. مطابق

این ماده چنین اقدامی موجب قطع حقوق یا مستمری بازنشستگی آن‌ها شده و افراد اعاده به خدمت شده و دستگاه‌های اجرایی به کارگیرنده این افراد مکلف به پرداخت کسورات بازنشستگی و درمان بر اساس ضوابط سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی ذی‌ربط هستند. پس از به پایان رسیدن دوره تصدی سمت‌های مزبور، حقوق یا مستمری بازنشستگی بر اساس قوانین و مقررات برقراری حقوق یا مستمری توسط صندوق ذی‌ربط محاسبه و برقرار می‌شود. سنوات دوره اعاده به خدمت مزبور مشمول پاداش پایان خدمت نمی‌شود.

خدمت وظیفه بیمه‌شدگان

تأییدیه پرداخت حق بیمه توسط اشخاص مذکور به سازمان تأمین اجتماعی بر اساس قوانین و مقررات مربوط کنند.» ماده (۷۵) لایحه برنامه هفتم توسعه به شفافیت و اطمینان از رعایت تعادل منابع و مصارف سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی می‌پردازد و در قالب چهار بند وظایف هر دستگاه در این زمینه را مشخص کرده است.

در این ماده آمده است: «در اجرای بند (۳) ماده (۱) قانون محاسبات عمومی کشور برنامه سالانه بودجه تمامی سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی شامل منابع و مصارف در لایحه بودجه سنواتی کل کشور لحاظ می‌شود.»

بودجه تفصیلی دستگاه‌های اجرایی مذکور به تصویب

ماده (۷۶) نیز در ادامه ماده (۷۵) به اصلاح ساختار صندوق‌های بازنشستگی اختصاص دارد و بر اساس آن دولت مکلف شده تا یک سال پس از ابلاغ این قانون نسبت به ادغام انحلال انتقال و همچنین ایجاد سازوکار تنظیم‌گری بیمه‌های اجتماعی اقدام کند

بر اساس «ماده ۷۳» لایحه برنامه هفتم توسعه، مدت خدمت وظیفه عمومی (سربازی) بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی، موضوع تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون کار و همچنین مشترکان سایر صندوق‌های بازنشستگی، با درخواست بیمه‌شده مشروط به پرداخت کل حق بیمه دوران سربازی توسط شاغل بیمه‌شده بر اساس حکم حقوقی زمان واریز در خصوص کارمندان و آخرین دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه در خصوص مشمولان قانون کار و یا میانگین مبالغ مذکور حسب مورد طی یک سال قبل از زمان درخواست هر کدام که بیشتر باشد در سوابق اداری آنان محسوب می‌شود. مبنای پرداخت حق بیمه معادل درصدهای تعیین شده در هر صندوق یا سازمان بازنشستگی با کسر درصد حق بیمه مربوط به درمان است. مشارکت دولت بابت سهم کارفرمایی در پرداخت حق بیمه مذکور معادل حداقل دستمزد و مازاد بر آن به‌طور کامل بر عهده بیمه‌شده است.

در «ماده ۷۴» نیز آمده است: «دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) این قانون مکلفانند پرداخت مبالغ قراردادهای خود با اشخاص حقیقی اعم از موقت یا دائمی را منوط به اخذ

د- مدیریت منابع و مصارف دستگاه‌های اجرایی موضوع بند (الف) این ماده و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به آن‌ها با رعایت اصول (۷۵)، (۱۲۶) و (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین تمامی قوانین و مقرراتی که در اجرای اصول مذکور وضع شده است. بر اساس محاسبات بیمه‌ای و اصل تعادل منابع و مصارف خواهد بود.»

سودده شدن صندوق‌های بازنشستگی

ماده (۷۶) نیز در ادامه ماده (۷۵) به اصلاح ساختار صندوق‌های بازنشستگی اختصاص دارد و بر اساس آن دولت مکلف شده تا یک سال پس از ابلاغ این قانون نسبت به ادغام انحلال انتقال و همچنین ایجاد سازوکار تنظیم‌گری بیمه‌های اجتماعی اقدام کند. در (ماده ۷۷) نیز آمده است: «به‌منظور ارتقای ذخایر سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر اجتماعی و حفظ حقوق و تعهدات بین‌نسلی بیمه‌شدگان علاوه بر ضوابط مندرج در بند (ه) ماده (۱۵) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و تقویت حاکمیت شرکتی و شفافیت در امور سرمایه‌گذاری‌ها، سودآوری و کارآمدسازی سبد سرمایه‌گذاری‌ها، کاهش بنگاهداری و تغییر رویکرد به سمت سرمایه‌گذاری‌های بورسی، مسئولیت‌پذیری هیأت‌مدیره و اصول تحلیل ریسک، ضوابط سرمایه‌گذاری سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به نحوی که تا پایان برنامه هفتم ۸۰ درصد دارایی‌های سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی در قالب سهام غیرمدیریتی سودده باشد.»

پرداخت بدهی‌های تأمین اجتماعی

دولت در ماده (۷۸) مکلف شده است که در طول اجرای قانون برنامه در قالب بودجه سنواتی نسبت به تأدیه بدهی حسابرسی شده خود به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر از محل سهام قابل واگذاری دولت در قالب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن از طریق اوراق بهادار و سایر امتیازات مورد توافق و یا تأدیه نقدی در بودجه سنواتی اقدام کند.»

تحقق رشد هشت درصدی اقتصاد در طول برنامه هفتم توسعه

یادداشت

راهکاری برای جبران ناترازی‌ها

«ناترازی» را می‌توان یکی از مشکلاتی دانست که در سال‌های گذشته و به‌ویژه سال‌های اخیر گریبان اقتصاد ایران را گرفته است؛ موضوعی که در برنامه هفتم توسعه نیز مورد توجه بوده و به آن پرداخته شده است. ناترازی در این سال‌ها اقتصاد ایران را تحت‌الشعاع قرار داده و در این میان یکی از بخش‌های مهمی که با این مشکل مواجه است، صندوق‌های بازنشستگی است که به گفته صولت مرتضوی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی میزان ناترازی در این صندوق‌ها به حدود ۷۵ درصد رسیده است.

حال در برنامه هفتم توسعه یکی از راهکارهایی که برای رفع ناترازی‌ها در نظر گرفته شده، سیستم مالیات و مالیات‌ستانی است. رحیم ممبینی، معاون سازمان برنامه و بودجه در این باره معتقد است: «در برنامه هفتم توسعه مقرر شده که برای حل مشکل ناترازی بودجه باید ضمن مدیریت و کاهش مصارف، به‌دنبال تحقق منابع بیشتر به‌ویژه از محل مالیات باشیم؛ چراکه اساس درمان ناترازی بودجه در کشور مالیات است. در حالی که در مالیات‌ستانی ضعیف هستیم و سهم مالیات از تولید ناخالص داخلی پایین‌تر است.»

او در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه چگونه با وجود مشکلات مختلف از جمله کمبود منابع، تحریم‌ها و غیره می‌توان مسائل مهمی مانند کسری و ناترازی‌ها را حل و فصل کرد و چه راه‌حلی برای آن در برنامه هفتم توسعه وجود دارد و اینکه آیا باید مصارف بودجه را مدیریت کرد یا آنکه به‌دنبال منابع جدید بود، افزود: «هر دوی این راهکارها می‌تواند کارساز باشد و ناترازی‌ها که مهم‌ترین مشکل کشور به‌ویژه در حوزه بودجه است را حل و فصل کند. در این زمینه قصد داریم با تأمل در مصارف بودجه، ابتدا نظام بودجهریزی بر مبنای صفر را اجرایی کنیم.» ممبینی با بیان اینکه نظام بودجهریزی بر مبنای صفر در لایحه برنامه هفتم توسعه به تفصیل مورد اشاره قرار گرفته است، گفت: «بر این اساس در هر سال از برنامه هفتم توسعه درصدها هستیم که ۲۰ درصد از این نوع بودجهریزی را اجرا کنیم؛ به این معنا که از دستگاه‌های خواهیم منطبق با قانون اعلام کنند که وظیفه و مأموریت‌شان دقیقاً چیست و آیا منطبق با مأموریت و وظیفه تعریف شده، بودجه می‌گیرند یا آن که فراتر از آن نیز اعتبار دریافت می‌کنند؟ چراکه ممکن است دستگاه‌هایی خارج از وظایف مقرر، اعتبار و بودجه بگیرند.»

معاون سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه نظام بودجهریزی بر مبنای صفر، نظام بودجهریزی مناسبی در دنیاست، ادامه داد: «بر این اساس، هر دستگاه باید جایگاه قانونی خودش را تعریف و تبیین کند.» او به بودجهریزی بر مبنای عملکرد نیز به‌عنوان یکی دیگر از اقدامات پیش‌بینی شده در لایحه برنامه هفتم توسعه اشاره کرد و گفت: «باید صادقانه گفت که اجرای این نوع بودجهریزی مشکل و سخت است، چراکه نمی‌توان آن را برای همه دستگاه‌های اجرایی پیاده کرد. به‌عنوان مثال برای دستگاه‌هایی که مصارف‌شان مانند وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش، بیمه و... کمیت‌پذیر است، قابلیت اجرایی بهتری دارد.»